

Balayında HIV + olduğunu öğrendi

En büyük hayali hayatının aşkıyla evlenmek ve baba olmaktı. 'Büyük aşkıyla' evlendi ancak balayında HIV + olduğunu öğrendi. 'Yıkıldık ama yılmadık' diyor. Geçtiğimiz günlerde 'babalık' hayalini de gerçekleştirdi. HIV pozitif S.E., sperm yıkama yöntemiyle HIV taşımayan kızını kucağına aldı.

TÜLAY KARABAĞ

ntvmnbc

Güncelleme: 14:40 TSİ 11 Nisan, 2011 Pazartesi

İSTANBUL - Sevdiği kadınla yeni bir başlangıç yapmak üzere yola çıkan S.E., evlilik için gerekli testleri yaptırdı. Ancak test sonuçlarını beklemeden evlendi ve balayını kâbusa çeviren bir haberle sarsıldı. Çünkü test sonuçları HIV pozitif olduğunu söylüyordu.

Büyük hayal kırıklığı yaşayan ve o günlerde hissettiklerini, "Hayallerimden birini gerçekleştirdiğim günlerde HIV pozitifle yüzleştim. İçimdeki fırtınaları gizleyerek dünyanın en mutlu yeni damadını oynamak gerçekten zordu" diye özetleyen S. E., hikâyesini **ntvmnbc'ye** anlattı:

"HIV ile ilk tanışmam 2007'de oldu. Dünyanın en mutlu yeni damadını oynamak Oscar'lık bir oyunculuk istese de bir şekilde üstesinden geliyordum. Hastalık ve virüs hakkında hiç bilgim yoktu ama hayat bana birden bu rolü biçmişti. Ben de en iyisini oynamaya ve mücadele etmeye karar verdim. Çünkü biliyordum ki ben düştüğüm zaman beni seven birçok insan da benimle birlikte düşecekti..."

'EŞİM ELİMİ HİÇ BIRAKMADI'

Eşinin de kendisi gibi büyük bir travma yaşadığını, olayı kabullenmekte zorlandığını belirten S.E., en büyük desteği de eşinden gördüğünü söylüyor: "İlk başlarda çok ağladı ve hep "neden biz" diye sordu. Çok zor günler geçirdi ama hep yanımda oldu, elimi hiç bırakmadı."

'BENİM GİBİLERİN TESELLİSİNE İHTİYACIM VARDI'

"Hiç bilmediğim bir hastalık ve toplumun önyargıları... Hayatımın en büyük karabasandan kurtulmak için elimdekilerin yetmeyeceğini biliyordum" diyen S.E., bu noktada HIV/AIDS ile yaşayan kişilere ücretsiz destek veren Pozitif Yaşam Derneği ile tanışmış:

"Başkalarının değil, benim gibi olanların tesellisine ihtiyacım vardı. Benim yaşadıklarımı yaşayıp geride bırakabilmiş, gülmeyi, koşmayı, yaşamayı seven ve benim istediğim gibi hayata tırnaklarını batırıp, "seni bırakmayacağım ey hayat" diyebilmiş insanların desteğini arıyordum. Tam da bu sırada imdadıma Pozitif Yaşam Derneği yetişti.

Anne HIV pozitif ise	Baba HIV pozitif ise	Çiftlerin ikisi de HIV ile yaşıyorsa
<p>Hamile kalmaya karar veren HIV pozitif anne uygun antiretroviral tedaviye başlamalıdır. Mümkünse anne adayının kanındaki virüs miktarının (HIV RNA) antiretroviral tedavi ile 50 kopya/ml'nin altına, yani HIV'in ölçülemeyen yoğunluğuna gelmesi tercih edilir.</p> <p>Normal doğumda, tedavi almayan HIV pozitif annenin bulaş riski gerekli önlemler alınmadığı takdirde % 20-30'dur. HIV pozitif anne gebeliği süresince bebeğe geçişi engellemek için antiretroviral tedavi kullanmalıdır. Kadının doğurganlığı (infertilite / Kısırlık) açısından başka sorun yoksa;</p> <p>Kadın HIV pozitif ise sadece aşılama yöntemi ile, Eşler birbirinden enfekte olmuş ise doğal yollarla anne gebe kalabilir.</p> <p>Gerekli durumlarda annenin virüs yükü ve bağışıklık sistemi değerlerine göre doğumdan sonra tedavisine ara verebilir.</p> <p>Bebeğe doğum sırasında ve doğumdan sonra 4 ila 6 hafta boyunca özel şurup formunda önleyici tedavi verilir. Bebek 6 ay boyunca vücudunda hala annenin antikorlarını taşıdığı için yapılacak testler nihai sonucu göstermez.</p> <p>6. ve 18. ayın sonunda bakılan testler bebeğin HIV ile enfekte olup olmadığını göstermektedir. Test 1 yıl sonra tekrarlanmalıdır. Tüm bu süreçte bebeğin ve annenin ilgili hekimlerin kontrolü altında olması gerekmektedir.</p>	<p>Sperm çevreleyen sıvıda HIV vardır. Sperm yıkanarak bu sıvıdan arındırılır ve anneye aşılama yapılır. Bu yöntemle annenin gebe kalması sağlanır.</p> <p>Erkek HIV pozitif ise sperm yıkama yöntemi ve anneye aşılama ile Kadın hamile kalabilir.</p>	<p>Yapılan bir çalışmaya göre, HIV ile yaşayan bir kişi, antiretroviral (ARV) (HIV'i baskılayan) tedavisini düzenli kullanıyorsa, tedavi ile 6 aydan daha uzun süredir HIV negatif (viral yükü saptanabilir düzeyin altında) ise ve cinsel yolla bulaşan başka bir hastalığı yoksa, bu kişinin HIV bulaştırma riski bulunmamaktadır.</p> <p>Bu koşullar altında, ARV tedavisi HIV geçişi önlemede etkin olduğundan, özellikle de çiftler birbirinden enfekte olmuş ise korunmasız cinsel ilişkiye ile gebeliğin gerçekleşebileceğini teorik olarak söylemek mümkündür.</p> <p>Ancak, kandaki virüs miktarı ile menideki virüs miktarı her zaman tutarlı olmayabilir ve kandaki virüs yükü saptanabilir düzeyin altında olsa da, bu yolla kesinlikle virüs bulaşının olmayacağını söylemek şu anda mümkün değildir. Bu varsayım kesin olarak kanıtlanmaya ve kılavuzlara dahil edilmeye dek bu konuda kesin bir önerme yapmak söz konusu değildir.</p> <p>iki ayrı virüs tipi taşıyan ve tedavi görmeyen çiftler arasında tekrar virüs geçişi olabileceğinden baba HIV pozitif ise sperm yıkama ve anne HIV pozitif ise aşılama yöntemi ile gebe kalabilir.</p>

Büyütmek için üzerine tıklayın.

HERKESİN ROLÜ KENDİNCE BİRAZ ZORDUR

Buradaki arkadaşlar hastalıkla mücadele için sürekli koşturuyor, insanları güler yüzle karşılıyor ve hayatla dalga geçebiliyorlardı. Benim aradığım da zaten buydu. Bu zor süreci atlatmamda inandığım değerler de etkili oldu. İnandığım kitapta hayat senaryomuz zaten yazılmıştı. Görevimiz, perde kapanana kadar bu senaryoyu hayata geçirmekti. Benim de rolüm buydu. Evet, herkes kendi senaryosunun başrol oyuncusudur ve herkesin rolü kendince biraz da zordur..."

ZAMAN VE BİLGİ HER ŞEYİN İLACIDIR

Gördüğü tedaviye, eşinin ve Pozitif Yaşam Derneği'nin desteği eklenince kısa sürede toparlanan S.E. için sıra, 'ikinci büyük hayalim' dediği şeye, baba olmaya gelmişti. S.E., o hayali nasıl gerçekleştirdiğini ise şöyle anlatıyor:

BİLGİLENDİKÇE GÜÇLENDİK...

"Hayat aktı gitti. Zaman ve bilgi her şeyin ilacıydı gerçekten de. Zaman hayatımdaki tüm zorlukları önüne katıp götürdü. Eşim de benimle birlikte bilgilendikçe güçlendi. Sevgi her türlü zorluğu yener. Bizde de böyle oldu. Yuvamızı bir bebekle şenlendirmeye karar verdik. Çünkü baba olmayı çok istiyordum. Bunun nasıl olacağını araştırdık. Aslında sistem çok basitti. Sperm alınıyor, laboratuvar ortamında yıkanarak HIV'den arındırılıyor ve anne rahmine enjekte ediliyordu. İlk denememiz başarısız oldu ama ikinci denememizin sonucu pozitif. Artık hayalini kurduğum şey gerçekleşecekti, çünkü bir bebeğim olacaktı...Ve aylar sonra bebeğimiz dünyaya geldi. Şimdi 40 günlük ve dünyalar güzeli bir kızımız var."

“

Biliyordum ki bir başkasının yapabildiği imkânsız değildir. Benim için de imkânsız olmadı... Yaklaşık 2 hafta sonra Oscar'lık oyunculuğumu bir kenara atıp kendim olmaya başladım. Artık oynamadan da hayatla dalga geçebiliyordum..."

”

S.E.

HIV ve AIDS ile mücadelede en olumsuz etkinin önyargılardan geldiğini belirten ve 'Bilgisi az ama önyargıları çok olan insanlar yüzünden, birçok kişi ümitsizliğe kapılıp hayattan kopuyor' diyen S.E., sözlerini bir öneri ile nokt alıyor:

KORKMAYIN, ÖNYARGILARA KULAKLARINIZI TIKAYIN

"Şimdi bütün bunları neden anlattığımı merak edenler olabilir. Çünkü

çinler için benim neden olmadığını merak edenler olabilir. Benim gibi HIV tanısı alıp da ne yapacağını bilemeyen çok insan olduğunu biliyorum. Bu yazıyı okuyan ve benim gibi HIV pozitif olan arkadaşlardan bir ricam var; lütfen, hayatınızla ilgili kararları başkasına bırakmayın. Sakın pes edip hayatın karşısında diz çökerek boynunuzu uzatmayın. Çünkü bu hastalıkla yaşayan pek çok insan var. Emin olun, kararlıysanız bu hastalığa yenilmezsiniz. Hastalığın hayatınızdaki tek yeri günlük ilaçlarınızı içmekten ibaret olacak. Hayatı ertelemeyin, evlenin, çocuk çocuğa karışın, korkmayın ve önyargılara kulaklarınızı tıkayın.”

SPERM, ISI VE SANTRİFÜJLE HIV'DEN ARINDIRILYOR

HIV enfeksiyonu ilaçlarla kontrol altına alınabiliyor. Doğru tedaviyle HIV pozitifler uzun ve kaliteli bir yaşam sürebiliyor, gereken önlemleri almak koşuluyla evlenebiliyor ve çocuk sahibi olabiliyor. Hamilelik öncesinde, doğum sırasında ve sonrasında alınan etkili önlemlerle HIV'in bebeğe geçiş riski yüzde 0,5'in altına kadar düşürülüyor.

Dünyada yaklaşık 39,5 milyon HIV pozitif kişi bulunduğunu ve bunların dörtte üçünün üreme çağıında olduğunu belirten Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Prof. Dr. Faruk Buyru, HIV + erkeklerin çocuk sahibi olurluk hastalığı eşlerine ve doğacak çocuklarına bulaştırmamalarının esas olduğunu söyledi. Prof. Buyru, "Özel sperm hazırlama yöntemleri ile bu sağlanabiliyor. Erkekten alınan spermeler ısı ve santrifüj yöntemleriyle virüsten arındırılır. Bu yolla hazırlanan ve virüs taşımayan spermeler, polimeraz zincir yöntemi ile kontrol edildikten sonra aşılama (intrauterin inseminasyon-rahim içi dölleme) yöntemi ile eşinin rahmine verilir. Kadının gebe kalmasına engel başka bir problem yoksa bu yolla bir aylık tedavi ile yüzde 20 civarında gebelik elde edilebilir. Toplam 3-4 ayda yüzde 60 civarında gebelik şansı vardır. Bu yolla hem eşe hem de doğacak bebeğe virüs bulaşma riski bulunmamaktadır" dedi.

“

Aşılama, tüp bebek yöntemine göre daha ucuz ve daha kolay uygulanabilir bir teknik. Sperm sayısı düşükse, kadının tüplerinde problem varsa veya 3-4 aşılama ile gebelik elde edilemezse tüp bebek uygulamasına geçilmesi gerekir. Bu yöntemle de yıkanmış spermeler kullanılarak bulaşma riski ortadan kaldırılır.

”

Prof. Dr. Faruk Buyru

ÇÖZÜM HIV + KADININ ANNE OLMASINI ENGELLEMEK DEĞİL

Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Deniz Gökengin, anne adaylarının HIV pozitif olmaları durumunda, bebeğe bulaşmayı engelleyecek önlemlerin vakit kaybetmeden alınması gerektiğini söyledi. Gebeliğin planlandığı günden, doğuma ve doğum sonrasında kadar aileye danışmanlık verilmesinin önemini vurgulayan Gökengin; "HIV + bebek doğmasını önlemenin yolu, HIV pozitif kadınların gebe kalmasını engellemek ya da gebe kalmış kadınlara bebeğini aldırmasını tavsiye etmek değil, gebeliğe doktor önerileri doğrultusunda karar vermelerini ve doktorun önerdiği önlemlere sıkı sıkıya bağlı kalmalarını öğütlemektir" diye konuştu.

“

Etkin önlemlerin bulunmaması nedeniyle geçmişte HIV pozitif annelerden çok sayıda HIV pozitif bebekler doğdu. Günümüzde ise etkili önlemler sayesinde, HIV pozitif olup sağlıklı bebek doğuran pek çok kadın bulunuyor.

”

Prof. Dr. Deniz Gökengin

AVUKAT HABİBE YILMAZ: HUKUKİ ENGEL YOK

PYD Hukuk Danışmanı Avukat Habibe Yılmaz Kayar da HIV pozitif kadınların bebek sahibi olmalarının önünde herhangi bir kanuni engel olmadığını söyledi: "Doğurganlık haklarını kısıtlayacak şekilde HIV taşıyıcısı kadınları damgalamak ve kasten doğacak çocuğuna HIV bulaştırmakla suçlamak, hatta neredeyse HIV taşıyıcı kadınları kısırlaştırmayı öneren şiddetli tepkiler geliştirmek yerine daha rasyonel önlemler alınmalı. Mesela, sağlık sistemine ulaşma şartlarını geliştirmek, gebelik ve doğum takibi yapmak, HIV taşıyıcısı annelerin ve anne adaylarının sağlıklı yaşam hakkının temin edilmesine yönelik ulusal eylem planları yapmak yerinde olacaktır."

PYD: 26 BEBEĞİN DÜNYAYA GELİŞİNE TANIKLIK ETTİK

Pozitif Yaşam Derneği'nden Arzu Kayı ise "Anne ve babası HIV ile yaşayan 26 bebeğin sağlıklı ve HIV negatif olarak dünyaya gelmesine tanıklık ettik. 2006'da ilk anne adayımız 9 aylık hamile iken tanı alıp geldiğinde, bebek için şuruba erişmek, kabul edecek hastane bulmak,

ayrıcınına ugramadan doğumu gerçekleştirmek için çok stres yaşamıştı. Ancak hastanelerde enfeksiyon önlemleri standartlaştıkça sağlıklı bebekler dünyaya gelmeye başladı. Bebek sahibi olmayı istesin veya istemesin, bebek sahibi olma hakkının ve tıbben imkânının olduğunu bilmek, ilk tanı alma sürecinde HIV ile yaşamayı normalleştirmede çok etkili oluyor. Bebek sahibi olmak isteyen HIV pozitif arkadışlara tedavilerini ona göre düzenlemelerini, risklerini ve yöntemini konuşmalarını, bilgi almak için de doktorlarıyla görüşmelerini tavsiye ediyoruz” dedi.

DÜNYADA NELER OLUYOR?

Pozitif Yaşam Derneği'nin verilerine göre dünyada HIV pozitif bireylerin çocuk sahibi olmaları ile ilgili veriler şöyle:

İNGİLTERE: 144 HIV POZİTİF KADIN NORMAL DOĞUM YAPTI

Ocak 2010'da yayımlanan Doğumbilim ve Jinekoloji Dergisi'nde yer alan makalede; etkili antiretroviral (ART, HIV'i baskılayan) tedavi alan HIV + kadınlarda, normal doğumun planlandığı belirtiliyor. Londra'daki Newham Üniversitesi Hastanesi tarafından yapılan araştırma raporunda

ise şu bilgiler ye alıyor:2004-2006 arasında, 144 HIV + kadından 23'ü planlı normal doğumu seçmiştir. Normal doğum, gebeliğin yaklaşık 36. haftasında, annenin vücudtaki HIV yoğunluk değerinin 50 hücre/ml'nin altında olması durumunda önerilmiştir. Bebekler 18 ay takip edilmiş, bebeklerde ART profilaksi (HIV bulaşını engelleyici tedavi) kullanılmış, bebekler emzirilmemiş ve hiçbir bebekte anneden aktarım görülmemiştir.

DANİMARKA: 2000'DEN BERİ BEBEĞE HIV GEÇİŞİ OLMADI

HIV Medicine'da yayınlanan rapora göre, ulusal tedavi kılavuzlarının takibinden beri, Danimarka'da anneden bebeğe bulaşan HIV vakası kaydedilmedi. Hamilelikte ve doğum sırasında görülen ART, uygun koşullarda gerçekleştirilen doğum, bebekleri hastalığa karşı koruma yollarının geliştirilmesi HIV bulaş riskini yüzde 1'den aşağıya çekti.

ABD: ZİHİNSEL GELİŞİM ETKİLENMİYOR

Amerika'da yapılan çalışmaya göre, hamilelikte ART'ye maruz kalan HIV negatif bebeklerin zihinsel gelişimleri olumsuz etkilemiyor. Araştırmada, HIV'e maruz kalmış fakat enfekte olmamış 1.840 çocukta sinirsel gelişim işlevleri incelenmiş; rahim içinde ART'ye maruz kalan ve kalmayan bebeklerde motor işlevler gözlemlenmiş ve sonuç olarak, ART'ye maruz kalanlarda ciddi düzeyde bilişsel veya motor gelişim eksikliği olmadığı kaydedilmiştir.

FRANSA: 11 BİNE YAKIN HIV NEGATİF BEBEK DOĞDU

Fransız Perinatal Derneği'nin 2008 yılında yaptığı çalışmada, anne karnında ART'ye maruz kalan çocukların diğer çocuklara nazaran daha fazla kanser olma risklerinin bulunmadığı belirtilmiştir.

İSRAİL: 155 HIV POZİTİF ANNE BEBEK SAHİBİ OLDU

Aralık 2009'da Ankara'da gerçekleşen HIV/AIDS Kongresine katılan İsrail Kaplan Medical Center Hastanesi'nden Dr. Daniel Elbirt; 2002-2008 yılları arasında 155 HIV + annenin bebek sahibi olduğunu ve bebeklerin hiçbirine HIV bulaşının olmadığını söyledi. Doğumların 2/3'ünün sezaryen ile, 1/3'ünün ise normal doğumla gerçekleştiğini ifade eden Dr. Elbirt, anne adaylarına çocuk sahibi olma konusundaki riskleri aktardıktan sonra, kararı çiftlere bıraktıklarını ve doğumun hangi şekilde olacağını da ebeveynler ile doktorlarının ortak kararıyla belirlendiğini belirtti.

ZAMBİA: EMZİRME YOLUYLA BULAŞIN ÖNLENMESİ

Hamilelik ve doğum esnasında uygulanan ART, anneden çocuğa HIV geçme riskini önemli miktarda azaltıyor. Fakat anne sütü ile emzirme yüzünden bebek enfekte olabilir. Endüstrileşmiş ülkelerde HIV pozitif kadınların ilaç kullanmaları öğütlenirken, Dünya Sağlık Örgütü, anne sütünün yerine geçebilecek beslenme biçimlerinin kabul edilebilir, ulaşılabilir, sürdürülebilir ve güvenli olmadığı durumlarda, anne sütü ile emzirmeyi onaylıyor.